

عنوان: بررسی تأثیر آموزش ترکیبی بر سواد سلامت و رفتار مددخواهی مراقبین کودکان مبتلا به سرطان

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر سمیه سیاحی

اساتید مشاور: سرکار خانم جرس

سرکار خانم دکتر مسلمی

پژوهش و نگارش: مریم مشهدی

رشته تحصیلی: ارشد پرستاری کودکان

تاریخ دفاع: 1404/6/ 23

کاربرد:

یافته های این پایان نامه می تواند در طراحی برنامه های آموزشی پرستاری و بالینی به ویژه در بخش های سرطان کودکان استفاده شود، تا مراقبین علاوه بر افزایش سواد سلامت، در مواقع لازم رفتار مددخواهی مناسبی داشته باشند.

چکیده

مقدمه

سرطان کودکان یکی از چالشهای اصلی نظام سلامت است که نه تنها بر کودک مبتلا، بلکه بر مراقبین اصلی او، به ویژه والدین، تأثیرات عمیق روانی، عاطفی و جسمی دارد. سواد سلامت و رفتار مددخواهی به عنوان دو مؤلفه کلیدی در توانمندسازی مراقبین برای مدیریت بهتر بیماری و بهبود کیفیت زندگی شناخته می شوند. سواد سلامت شامل توانایی دسترسی، درک، ارزیابی و استفاده از اطلاعات سلامت است، در حالی که رفتار مددخواهی به اقدامات برای دریافت حمایت های رسمی یا غیررسمی اشاره دارد. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر آموزش ترکیبی بر سواد سلامت و رفتار مددخواهی مراقبین کودکان مبتلا به سرطان در شهر اراک انجام شد.

روش کار

این پژوهش یک کارآزمایی آموزشی با طراحی پیش آزمون و پس آزمون بود که بر روی 80 مراقب کودکان مبتلا به سرطان در مرکز آموزشی درمانی امیرکبیر اراک انجام گرفت. شرکت کنندگان به صورت تصادفی به دو گروه مداخله (دریافت کننده آموزش ترکیبی شامل جلسات حضوری و محتوای آنلاین) و کنترل (دریافت کننده آموزش های روتین) تقسیم شدند. ابزارهای جمع آوری داده ها شامل پرسشنامه سواد سلامت ((HELIA و پرسشنامه رفتار مددخواهی بود. مداخله آموزشی طی 3 هفته اجرا شد و داده ها در سه مرحله (قبل، سه هفته بعد و یک ماه بعد از مداخله) جمع آوری و با استفاده از آزمون های آماری مانند t-test و دقیق فیشر، خی دو و طرح اندازه های تکراری تحلیل شدند.

نتایج

نتایج نشان داد که میانگین نمره کل سواد سلامت در گروه مداخله پس از مداخله به طور معناداری افزایش یافت، در حالی که در گروه کنترل کاهش یافت. ($P < 0.05$). در ابعاد سواد سلامت (خواندن، دسترسی، فهم، و تصمیم گیری)، گروه مداخله بهبود معناداری نشان داد، اما در بعد از ارزیابی، گروه کنترل افزایش بیشتری داشت.

رفتار مددخواهی در گروه کنترل (سه هفته: 3.59 ± 41.15 ؛ یک ماه: 3.85 ± 40.92 نسبت به گروه مداخله (سه هفته: 6.54 ± 37.92 ؛ یک ماه: 5.09 ± 37.95) افزایش بیشتری داشت. ($P < 0.05$)

نتیجه گیری

آموزش ترکیبی به طور مؤثری سواد سلامت مراقبین کودکان مبتلا به سرطان را در ابعاد مختلف بهبود بخشید، اما موجب کاهش رفتارهای مدد خواهی گردید. این نتایج نشان می دهد که آموزش ترکیبی می تواند ابزاری موثر برای ارتقای سواد سلامت باشد، اما رفتار مددخواهی تحت تاثیر عوامل فرهنگی و اجتماعی مانند تعاملات غیررسمی قرار دارد. پیشنهاد می شود مداخلات آموزشی با تمرکز بر حمایت های اجتماعی و استفاده از فناوری های نوین طراحی شوند.

کلمات کلیدی

سواد سلامت، رفتار مددخواهی، آموزش ترکیبی، کودکان، سرطان

Arak Nursing School

Student name: Maryam Mashhadi

Supervisor: Dr Sayahi

Advisors: Ms jaras- Dr Moslemi

Defense date: 2025/9/14

Title:

Investigating the effect of blended learning on health literacy and help-seeking behavior of caregivers of children with cancer

Abstract

Introduction

Childhood cancer poses significant challenges to healthcare systems, impacting not only the affected child but also their primary caregivers, typically parents, who face profound psychological, emotional, and physical burdens. Health literacy and help-seeking behavior are critical components in empowering caregivers to manage the disease and enhance quality of life. Health literacy encompasses the ability to access, understand, evaluate, and apply health information, while help-seeking behavior refers to actions taken to obtain formal or informal support. This study aimed to evaluate the effect of blended education (combining in-person and online methods) on health literacy and help-seeking behavior among caregivers of children with cancer in Arak, Iran.

Methods

This study was an educational trial with a pre-test and post-test design conducted on 80 caregivers of children with cancer at Ayatollah Khansari Hospital in Arak. Participants were randomly assigned to an intervention group (receiving blended education, including in-person sessions and online content) and a control group (receiving routine care). Data were collected using the Health Literacy Instrument for Adults (HELIA) and a help-seeking behavior questionnaire. The intervention was implemented over four weeks, with data collected at three time points (baseline, three weeks' post-intervention, and one-month post-intervention) and analyzed using statistical tests such as t-tests and ANOVA.

Results

The results indicated that the mean total health literacy score in the intervention group significantly increased post-intervention (three weeks: 136.20 ± 8.45 ; one month: 134.32 ± 7.07), while it slightly decreased in the control group (three weeks: 118.52 ± 10.22 ; one month: 118.82 ± 11.31) ($p < 0.05$). In the dimensions of health literacy (reading, access, understanding, and decision-making), the intervention group showed significant improvement, but in the evaluation dimension, the control group exhibited greater improvement. Help-seeking behavior increased more in the control group (three weeks: 41.15 ± 3.59 ; one month: 40.92 ± 3.85) compared to the intervention group (three weeks: 37.92 ± 6.54 ; one month: 37.95 ± 5.09) ($p < 0.05$).

Conclusion

Blended education effectively improved health literacy across various dimensions among caregivers of children with cancer, but its impact on help-seeking behavior was less than expected. These findings suggest that blended education is a valuable tool for enhancing health literacy, but help-seeking behavior may be influenced by cultural and social factors, such as informal interactions. Future interventions should incorporate social support and leverage modern technologies to optimize outcomes.

Key Words:

Health literacy, help-seeking behavior, blended education,